

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Österängens
Utbildningsenhet

2012-12-12

Österängens utbildningsenhet likabehandlingsplan och årlig plan för kränkande behandling

Österängsskolan med fritidshem, förskola och grundsärskola

Inledning

Vi skolledare vill klart uttrycka att på Österängens utbildningsenhet tar vi helt avstånd till alla former av kränkande behandling, vi arbetar målmedvetet med både det förebyggande och akuta arbetet.

Per Johansson
Rektor/förskolechef

Cecilia Larsson
Bitr. rektor/bitr. förskolechef

Vision

Vi ska ha en skola där alla behandlas likvärdigt oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Därför gäller nolltolerans mot kränkande behandling på Österängens utbildningsenhet.

Vad menas med diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringslagen 2008:567)

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet (skollagen 6 kap 3§)

De sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Ålder
- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Delaktighet och förankring för barn/elever, vårdnadshavare och personal/Grundskolan/grundsärskolan

- *Beskriv hur de är delaktiga i de olika momenten*
- *Hur ska planen göras känd?*
- *Vem ansvarar?*

Exempelvis utvecklingssamtal, föräldramöten etc.

- Varje barns/elevs vårdnadshavare ska informeras om innehållet i likabehandlingsplanen och kartläggningar vid föräldramöten och att den finns att hämta på skolans hemsida – ansvarig är pedagog för respektive elevgrupp.
- Planen ska finnas tillgänglig på enhetens hemsida och på Skolkompassen även i utskriftsformat. Rektor ansvarar för att information läggs ut på hemsidan och skolkompassen.
- Alla barn/elever och all personal ska känna till och följa ordningsreglerna för skolan. Klassläraren ansvarar för att likabehandlingsplanen liksom ordningsreglerna går igenom i arbetslagen varje terminsstart.
- Varje barn/elev får utifrån dess förmåga och möjlighet i aktuella konkreta situationer information om planens innehåll.
- Elevernas delaktighet i utformningen – genom de kartläggningar som genomförs under året, vid den årliga revideringen under ansvar av trygghetsteamet.
- Rektor ansvarar för att lokala styrelsen är delaktig i utformningen av den årliga likabehandlingsplanen.

Delaktighet och förankring för barn/elever, vårdnadshavare och personal/Förskolan

Föräldrar: Vid inskolning, genom dagliga samtal, vid uppstådda konflikter, drop-in, utvecklingssamtal, lokala styrelsen.

Barnen: Dagliga samtal, vid uppstådda konflikter

Personal: Representanter i arbetslagen

- *Hur ska planen göras känd?*
Föräldrar Synliggöra den inför vårdnadshavarna,
Barnen Verbalisera den inför barnen och arbeta med dem.
Personal Försöker hålla den levande
- *Vem ansvarar?* Personalen på förskolan

Främjande arbete

Enligt Lpfö 98, rev 2010. Kap 2.1 Normer och Värden:

” Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- *Förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning”*
- *Allt vi gör för allas lika rättigheter...*
- *Vad ska göras?*
Uppmuntra och förstärka positiva handlingar som barnen gör

- *Vem ska göra det?* All personal
- *När ska det vara klart?* Vid utvärderingen i oktober och april.
- *Vilka mål ska uppnås?* se ovan, enligt lpfö98
- *Hur ska åtgärderna utvärderas?* Arbetslagsvis

Främjande arbete Grundskolan/grundsärskolan

- *Allt vi gör för allas lika rättigheter...*
- *Vad ska göras?*
- *Vem ska göra det?*
- *När ska det vara klart?*
- *Vilka mål ska uppnås?*
- *Hur ska åtgärderna utvärderas?*

(en åtgärd får gärna beröra flera diskrimineringsgrunder)

Främjande arbete på enheten

Rektor ansvarar för att:

- all personal på enheten är goda förebilder
- personalen har samma värdegrund
- personalen äter pedagogisk lunch
- Detta ska vara klart inför varje läsårsstart och genomförs vid höstens planeringsdagar
- Åtgärder utvärderas kontinuerligt under läsåret under ansvar av trygghetsteam

Pedagogerna ansvarar för att:

Grundskolan

- Klasserna har samarbetsövningar minst en gång i månaden, ibland över ”klassgränserna”
- Vi arbetar i mindre grupper när tillfälle finns
- Vi genomför utvecklingssamtal minst 2 ggr/läsår där barn/elev, vårdnadshavare och personal fokuserar på barnets/elevens hela verksamhetsituation.
- Vi arbetar för bra kontakter mellan hem och skola. Detta sker genom veckobrev, loggböcker, mailkontakt, telefonkontakt och möten på skolan.
- Trivselenkät samt kartläggning via ”*husmodellen*” genomförs vid varje termin
- Friluftsdagar genomförs i tvärgrupper mellan åldersgrupperna F-6 och särskolan minst en gång/termin.
- Vi har samverkan mellan skola, förskola och särskola 1-2 gånger/termin
- Målet för alla aktiviteter är att fokusera över valda delar av alla sju diskrimineringsgrunder under läsåret
- Åtgärderna utvärderas kontinuerligt under läsåret under ansvar av trygghetsteam – som i sin tur utvärderar mot elever och vårdnadshavare

Grundsärskolan

- Vårt mål är att ha ett ”*jag stärkande*” arbetssätt och att alla på Österängsskolan ska behandlas med respekt. För att uppnå detta så diskuterar vi personalens förhållningssätt till eleverna på personalkonferenser.
- Vi vill ge eleverna utrymme att pröva och utveckla sina förmågor och sina intressen oberoende av kön.

- Vi arbetar för att vår skola ska bli en social och kulturell mötesplats, oberoende av religion, genom att vi uppmärksammar de olika religioner som finns representerade i vår elevgrupp.
- Vi arbetar aktivt för att stärka varje människas egenvärde genom att sträva efter en accepterande och positiv atmosfär.

Vaktmästaren ansvarar för att:

- klotter avlägsnas så fort som möjligt
- Målet är att tidigt få stopp på fortsatt klotter
- Åtgärderna utvärderas kontinuerligt på möten med serviceteam, där vaktmästare och personal från städ ingår

Framjande arbete förskolan

Enligt Lpfö 98, rev 2010. Kap 2.1 Normer och Värden:

- *”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning”*
- *Allt vi gör för allas lika rättigheter...*
- *Vad ska göras?*
Uppmuntra och förstärka positiva handlingar som barnen gör
Lyfta ärende på EHT.
Trygghetsteamet träffas kontinuerligt
All personal är goda förebilder
Dokumentera enligt direktiv, dagliga samtal
Indelning i mindre grupper
Barn och vuxna ska arbeta för att skapa en god stämning
Barn och vuxna ska accepteras utifrån sin personlighet.
Förändringar i inomhusmiljön
- *Vem ska göra det? All personal*
- *När ska det vara klart? Genomförs vid utvärderingen i oktober och april.*
- *Vilka mål ska uppnås? se ovan, enligt lpfö98*
- *Hur ska åtgärderna utvärderas? Arbetslagsvis kontinuerligt*

Kartläggning

Detta görs utifrån varje verksamhet!

Beskriv utifrån er verksamhet

- *Identifiera risker!*
- *Metoder*
- *Delaktighet*
- *Resultat och analys*

Grundskolan/grundsärskolan

F-6, fritidshem och särskola:

Metoder och identifiering av risker

Kartläggningen sker genom enkäter, trygghetskartor inne och ute, observationer, intervjuer och samtal. Vi tar upp det som en obligatorisk punkt i samband med utvecklingssamtalet. Trygghetsgruppen och Trygghetsteamet tar upp observerade händelser och problem kontinuerligt.

Vid incidenter dokumenteras händelserna utifrån en mall för disciplinära åtgärder eller kränkande särbehandling. Kommunikation med vårdnadshavare ska alltid ske skyndsamt.

Rastvakter för efter behov noteringar i en *rastvaktbok* för att informera andra lärare om läget kring eleverna. Vi noterar elevernas egna berättelser om kamratrelationer. Vi har tillsammans gjort planerade åtgärder utifrån likabehandlingsplanen för bättre tillsyn över skolgården och omklädningsrummen i idrotten.

Det finns alltid 2 vuxna som rastvaktar. Rastvakter informerar andra lärare om läget kring eleverna efter varje rast. Elevernas egna upplevelser lägger vi stor vikt vid. Det finns *organiserad rastverksamhet* under flera av veckans raster.

Grundskolan

Vid självständighetsträning kan det finnas risk för kränkande behandling i korridoren och skolgården, därför behöver våra elever mer tillsyn och stöttning av personalen.

Delaktighet

Utifrån ovanstående metoder finns delaktighet med för elever, vårdnadshavare och ansvariga pedagoger för varje elevgrupp i åk F-6.

Resultat och analys

Åtgärder vidtas skyndsamt utifrån resultat och analys av aktuell händelse. Trygghetsteam och trygghetsgrupp utvärderar kontinuerligt risker och åtgärder utifrån planerade tider i konferensschema. Åtgärder kring elever som är utsatta för risker diskuteras med trygghetsteam och skolledning som en stående punkt vid möten.

Kartläggning

Förskolan

Beskriv utifrån er verksamhet

- *Identifiera risker!*
- *Metoder*
- *Delaktighet*
- *Resultat och analys*

Birka:

Våra barn har olika modersmål. Risken finns för nedlåtande kommentarer utan att vuxna förstår.

Utomhus: Personalen har observerat platser där kränkning kan förekomma. Platserna är: området bakom Piff och Puff, bakom kullen, vid vinbärsbuskarna, i förråden.

Inomhus: Här gäller en stor medvetenhet i att de olika rummen kan innebära grogrund för kränkningar.

- *Metoder*

Vuxennärvaro, utveckla och stärka barnens empatiska förmåga, intervju med barnen i grupp. Dela barnen i mindre grupper.

- *Delaktighet*

Berätta sin åsikt, visa sin känsla, uppmuntra hjälpsamhet

- *Resultat och analys*

Barnen uppträder en trygghet på förskolan.

Storängen:

Våra barn har olika modersmål. Risken finns för nedlåtande kommentarer utan att vuxna förstår.

Utomhus: Personalen har observerat platser där kränkning kan förekomma. Platserna är: förråden, gungorna, klätterställningen, sandlådan, området runt hörnet vid Nyckelpigan, rampen vid Igelkotten, vagnsskydden

Inomhus: Här gäller en stor medvetenhet i att de olika rummen kan innebära grogrund för kränkningar.

- *Metoder*

Vuxennärvaro, utveckla och stärka barnens empatiska förmåga. Dela barnen i mindre grupper.

- *Delaktighet*

Berätta sin åsikt, visa sin känsla, uppmuntra hjälpsamhet,

- *Resultat och analys*

Färre antal konflikter.

5-årsgruppen:

Våra barn har olika modersmål. Risken finns för nedlåtande kommentarer utan att vuxna förstår.

Utomhus: Personalen har observerat platser där kränkning kan förekomma.

Platserna är: väntan vid grinden, det nya förrådet, bandyplanen, förflyttningarna/promenaderna på våra utflykter

Inomhus: toaletterna som delas med skolbarnen (toaletterna ligger inte i direkt anslutning till avdelningen), påklädningsituationen, matsalen, toaletterna vid matsalen.

- *Metoder*

Utveckla och stärka barnens empatiska förmåga genom arbetsmaterialet *Stegvis* två tillfällen/vecka, samtal med barnen i grupp.

Dela barnen i mindre grupper.

- *Delaktighet*

Berätta sin åsikt, visa sin känsla, uppmuntra hjälpsamhet

- *Resultat och analys*

Vi upplever att de flesta barn visar tillfredsställelse att komma till 5-årsgruppen.

Förebyggande arbete

Grundskola/grundsärskola

Detta ska bygga på utvärdering och kartläggningen!

- *Detta skrivs utifrån varje verksamhet!*
- *Utifrån resultatet i kartläggning formuleras konkreta åtgärder för att förebygga, förhindra och avvärja risker i diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten.*
- *Vad ska göras?*
- *Vem ska göra det?*
- *När ska det vara klart?*
- *Vilka mål ska uppnås?*
- *Hur ska åtgärderna utvärderas?*

(en åtgärd får gärna beröra flera diskrimineringsgrunder)

Pojkar och flickors lika värde – Kön

F-6:

- Vi har lekmaterial både inne och ute som stimulerar både flickor och pojkar.
- Vi behandlar pojkar och flickor på samma sätt och försöker ge dem lika stort utrymme i skolan. Arbetslaget ansvarar.

Fritidshem:

- Vi har lekmaterial till uteleken så att både ute- och inneleken stimulerar både pojkar och flickor.
- Det ska alltid finnas en vuxen ute.
- Uppföljning görs genom intervjufrågor som vi gör själva.

Förskoleklassen och fritidshemmet ansvarar för detta tillsammans.

Grundsärskola:

- Vi erbjuder samma material till flickor och pojkar.

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

F-6, fritidshem och grundsärskola:

- De önskemål som föräldrarna har om specialkost av religiösa skäl tillgodoses. Arbetslaget och köket ansvarar.
- Vi informerar oss tidigt om vad barnen har för kulturell bakgrund och religion. Vi försöker få en balans på grupperna vid gruppindelning så att barn från olika kulturer blandas. Vi uppmuntrar till modersmålsundervisning och att modersmålet talas hemma. Föräldrar och arbetslag ansvarar.
- Eftersom vi har många olika invandrargrupper, har vi ofta diskussioner om religioner och etnisk tillhörighet. Vi lär av varandra. Vi har en bra dialog med våra modersmållärare om våra elever. Modersmållärare och arbetslag ansvarar.
- Vi uppmuntrar till modersmålsundervisning och att modersmålet talas hemma. Vi försöker också få eleverna att dela med sig av sina erfarenheter från olika kulturer och religioner. Arbetslaget ansvarar.

Funktionshinder

F-6:

- Vi har samarbete med resursteam, barnhabilitering, psykolog, specialpedagog och vårdnadshavare under hela året. Arbetslaget ansvarar.
- Klasserna 4 och 6 har regelbunden kontakt med syn- och hörselpedagog som ger råd för att underlätta för berörd elevs skolsituation. Arbetslaget ansvarar.

Fritidshem:

- Skapa en miljö som tilltalar barns olika behov. Detta sker i samråd med förskoleklasspersonal och ev. med rektor.

Grundsärskola:

- Vi tillrättalägger undervisningen så att elevens starka sidor uppmuntras. Arbetslaget ansvarar.
- För att förebygga kränkande behandling finns särskolans personal alltid nära eleverna.
- Vi har haft samarbete med grundskolan där personal och elever har presenterat särskolan, dess elever och personal. Dessa möten har ökat förståelsen och acceptansen för våra elever ifrån grundskolan.
- Vi har gemensam matsal.
- Vi deltar i gemensamma aktiviteter t ex nobelfest, friluftsdagar, luciafirande etc.
- Särskolans elever deltar tillsammans med grundskoleelever i skolans verksamhet utifrån varje elevs förutsättningar och behov.
- Vi driver ett samarbetsprojekt med År 4, detta ska resultera i en *vårshow*.

- Förskoleklassen ska göra regelbundna besök hos TF, (träningsförskoleklass), under våren.

Sexuell läggning

F-6, fritidshem och grundsärskola:

- Visa på en professionell fördomsfrihet, under hela året. Personalen har ett individuellt ansvar. Vi samtalar om det om frågor kommer upp.
- Pojkar och flickor ges lika stort utrymme i verksamheten. Alla ska våga synas och höras genom ett tillåtande klimat. Arbetslaget ansvarar.
- Vi behandlar pojkar och flickor på samma sätt och försöker ge dem lika stort utrymme i skolan. Tiderna på fotbolls- och bandyplanerna är uppdelade för årskurser. Elevrådet ansvarar.
- Vi talar med respekt om allas föräldrar.

Ålder

F-6, fritidshem och grundsärskola:

- Vi utformar verksamheten efter barnens ålder men tar även hänsyn till deras personliga mognad och intresse. Arbetslagen ansvarar.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

F-6:

- Vi utgår ifrån Lgr 11 i vårt arbete med värdegrunderna och visar på en professionell fördomsfrihet.

Fritidshem:

- Barnen får i leken möjligheter att gå in i olika roller efter egna önskemål och intressen.

Grundsärskola:

- Vi låter elever känna sig uppskattade och betydelsefulla som de är och att de får möjlighet att leva ut och uttrycka sina känslor. Arbetslaget ansvarar.

Kränkande behandling

F-3:

- Personalen agerar genom samtal med barn och vårdnadshavare. I grupperna arbetar vi med samsarbetsövningar just för att förebygga kränkande behandling.
- Vi diskuterar direkt för att hitta lösningar, vi pratar ibland med hela gruppen för att hitta en lösning. Om det inte blir förbättring blir det samtal med vårdnadshavare. Arbetslaget ansvarar.
- Vi har tydliga regler och konsekvenser. Vi är alltid minst två vuxna ute på förmiddagsrasten och minst en på eftermiddagsrasten. Alla vuxna ansvarar.
- Samsarbetsövningar och kompismassage har vi regelbundet. Vi har samverkan mellan klasser. Arbetslaget ansvarar.
- Vi pratar om skolans regler mot kränkande behandling som barnen och deras vårdnadshavare får ta del av. Arbetslaget och rektor ansvarar.

- Vi försöker ge barnen strategier att lösa konflikter med. Vi hjälper dem naturligtvis att lösa konflikterna. Vid upprepad eller allvarlig kränkande behandling kontaktas vårdnadshavare. Personalen cirkulerar kring barnen. Arbetslaget ansvarar.

4-6:

- Varje vecka görs olika typer av samarbetsövningar för att förebygga olika typer av kränkande behandling. Arbetslaget ansvarar.
- Vi diskuterar och ger barnen alternativa lösningar vid konfliktsituationer. Pedagog ansvarar.
- Vi tillåter inte fula ord eller fysiskt våld. Det finns alltid två till tre vuxna ute på förmiddagsrasten och minst en vuxen på lunchrasten. För att få en lugnare rastsituation, har vi olika tider för lunchrasten. Arbetslaget ansvarar.
- Vi har tydliga regler med åtföljande konsekvenser. Det finns utarbetade rutiner och en organisation för att så snabbt som möjligt få stopp på eventuell kränkande behandling. Arbetslaget och rektor ansvarar.

Målen som ska uppnås omfattas av samtliga diskrimineringsgrunder.

Åtgärder utvärderas kontinuerligt med elever, vårdnadshavare, personal och skolläda. Detta sker vid klassmöten, utvecklingssamtal, föräldramöten möte med trygghetsgrupp och trygghetsteam.

Förebyggande arbete förskolan Birka/Storängen/5 års grupp

Detta ska bygga på utvärdering och kartläggningen!

- *Detta skrivs utifrån varje verksamhet!*
- *Utifrån resultatet i kartläggning formuleras konkreta åtgärder för att förebygga, förhindra och avvärja risker i diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten.*
- *Vad ska göras?*
- *Vem ska göra det?*
- *När ska det vara klart?*
- *Vilka mål ska uppnås?*
- *Hur ska åtgärderna utvärderas?*

(en åtgärd får gärna beröra flera diskrimineringsgrunder)

Vuxen ständigt närvarande i speciella situationer, lyssnar till barnens upplevelser, lyssnar på barnens samtal med varandra, reagerar om något är kränkande. Vi lyfter uppkomna fall under dagen och/eller på personalträffar.

Lyfta ärende på EHT.

Trygghetsteamet träffas kontinuerligt

All personal är goda förebilder

Dokumentera enligt direktiv, dagliga samtal

Indelning i mindre grupper

Barn och vuxna ska arbeta för att skapa en god stämning

Barn och vuxna ska accepteras utifrån sin personlighet.

Förändringar i inomhusmiljön

Birka:

”måbra-stolen” (Piff och Puff)

Storängen: på förekommen anledning har Igelkotten behövt göra förändringar i miljön för att förhindra ytterligare konflikter

5-årsgruppen:

Arbetsmaterialet *Stegvis*

- *Vem ska göra det?* Arbetslaget
- *När ska det vara klart?* Vid utvärderingen i oktober och april
Vilka mål ska uppnås?
Trygghet är ett av enhetens prioriterade mål.
Barn och vuxna ska accepteras utifrån sin personlighet.
- *Hur ska åtgärderna utvärderas?* Daglig reflektion, vi dokumenterar, veckoplanering.

Målen som ska uppnås omfattas av samtliga diskrimineringsgrunder.

Åtgärder utvärderas kontinuerligt mellan barn, vuxna, vårdnadshavare och skolledning. Detta sker vid möten med vårdnadshavare, personal och trygghetsteam

Rutiner

- *Här ska finnas rutiner för tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling!*
- *På vilket sätt och till vem kan barn/elever och vårdnadshavare rapportera om de upplevt eller fått kännedom om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?*
- *Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever (barn)*
- *Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal.*
- *Rutiner för dokumentation.*
- *Anmälan mot skolledning*
- *Anmälan mot huvudman*
- *Rutiner för uppföljning.*
- *Ansvarsförhållande – vem dokumenterar, var dokumentationen förvaras, anmälningsgången.*

Rutiner och arbetsgång Grundskolan/grundsärskolan

Anmälan om kränkande behandling kan rapporteras av barn/elever/vårdnadshavare/personal mot ansvarig pedagog eller direkt mot skolledning. Rutiner för att på skolan upptäcka trakasserier och kränkande behandling finns genom trygghetsgrupp/trygghetsteam/i klasser där det kontinuerligt utvärderas. Detta görs genom utvärderingar med barn/elever och vuxna. Den som uppfattar eller får kännedom om att kränkande behandling förekommer samtalar med de inblandade, och därefter med ansvarig lärare. Allt ska dokumenteras och kommuniceras skyndsamt mot vårdnadshavare. Särskild blankett för dokumentation finns som ska lämnas till skolledning för arkivering.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn/elev kränks av personal ska ske utifrån samma arbetsgång. Skillnaden är rutiner för att upptäcka och åtgärda där dialogen ska ske mellan vuxna alternativt en direkt kontakt mot skolledning. Skolledning gör även kartläggning med elever/barn/vuxna vid trygghetsgrupp samt utifrån enkätundersökning.

All form av kränkande särbehandling ska rapporteras mot huvudman. (enligt skollagens 6 kap 10 §).

Dokumentation:

Varje klass dokumenterar arbetet i klassen som förvaras i Trygghetspärmerna. Trygghetsteamets träffar dokumenteras och läggs ut på Skolkompassen. EHT – ärenden dokumenteras och förvaras hos skolledningen. Arbetet med kränkande behandling dokumenteras av den som har samtalen och förvaras hos skolledningen.

Incidenter som inträffar skrivs ner och lämnas till skolledningen som även förvarar dokumentationen. När en incident är avslutad förvaras den i elevens akt.

Arbetsgång i Trygghetsteamet:

1. Vad har hänt? Samla information och dokumentation om vad som hänt. Både från den som är utsatt för kränkande behandling och den/de som kränkts?
2. Enskilt samtal med det utsatta barnet:
Innehåll i samtalet:
 - Vad har hänt?
 - Hur ofta?
 - Hur länge?
 - Vilka är de inblandade?
3. Enskilt samtal med de kränkande inblandade.
Innehåll i samtalet:
 - Tala om vad du vet
 - Tala om att skolan inte accepterar kränkande behandling
 - Vad kan du göra för att inte kränka någon igen?

- Ta svaren på allvar och dokumentera.
4. Vårdnadshavarna till de inblandade skall kontaktas skyndsamt.

Dessa samtal, 5-15 minuter, fortsätter nästa dag där fokuseras på hur alla inblandade kan hjälpa till att lösa problemet runt det utsatta barnet. Ansvaret har Trygghetsteamet.

Vårdnadshavare kallas till skolan om situationen inte förbättras.

Skolan delger vad man kommit fram till och eventuella åtgärder i fortsättningen. Samtal med vårdnadshavare är viktigt för att kunna ge stöd och hjälp. Samtalen ska framföras objektivt.

Kontinuerlig uppföljning och dokumentation sker till dess att problemet är löst.

De närmaste veckorna har man de inblandade under uppsikt. Därefter har vi ett uppföljningssamtal med de inblandade och eventuella nya åtgärdsförslag skrivs ner och följs upp två veckor senare. **Mallar för dokumentation finns på Skolkompassen, "Dokumentation vid kränkande särbehandling samt disciplinära åtgärder"**. All dokumentation ska delges rektor/förskolechef som arkiverar i elevmapp.

Stöd till den kränkta eleven.

För att återfå sin självkänsla är det mycket viktigt att få stödsamtal hos skolsköterska/skolkurator parallellt med att läraren försöker stärka barnets status i gruppen.

Stöd till den som kränkt

Viktigt med stöd för att barnet ska komma ur sin roll. En kränkning kan vara ett rop på att något annat är fel. Detta genomförs av ansvariga pedagoger i samråd med skolsköterska/skolkurator.

Samma rutiner gäller när barn/elev blir kränkt av vuxen med undantag för ansvarsfördelningen. Skolledning ansvarar här för åtgärder, uppföljning och dokumentation. Här kan finnas behov av stöd från personalavdelning kring åtgärder.

Mål och rutiner för långsiktiga åtgärder i förskolan

Pojkar och flickors lika värde – Kön

- Att pojkar och flickor får lika stort utrymme i verksamheten och att alla ska våga synas och höras oavsett kön.
- Vi ska se alla barn utifrån deras personlighet och ge dem möjligheter utifrån den de är.

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

- Att alla barn ska känna sig och trygga på sin förskola oavsett kulturtillhörighet eller bakgrund.

Funktionshinder

- Alla barn ska få möjlighet att delta i verksamheten utifrån sina egna förutsättningar och få stöd och hjälp vid behov.
- Vi ska ha en miljö som är anpassad så att alla barn kan delta i verksamheten på sina villkor.

Sexuell läggning

- Att alla familjer är lika betydelsefulla när vi möts i den dagliga verksamheten.

Kränkande behandling

- Vi uppmärksammar alla typer av kränkningar och har nolltolerans.

Ålder

- Att alla barn ska kunna delta i verksamheten oavsett ålder. Alla aktiviteter anpassas efter barnens ålder och mognad.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

- Att alla barn ska känna sig uppskattade och betydelsefulla som de är och att de får möjlighet att leva ut och uttrycka sina känslor.
- Alla barn ska respekteras för den de är i en tillåtande atmosfär.

-
- *Här ska finnas rutiner för tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling!*
Vår ambition är att vara ”steget före”, vara närvarande, tydlighet, struktur

- *På vilket sätt och till vem kan barn/elever och vårdnadshavare rapportera om de upplevt eller fått kännedom om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?*

Rapportera till personal och/ eller rektor

- *Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever (barn)*

Fylla i blanketten ”sammanställning över genomförda...”

Samtal med berörda barn, enskilt och/ev. grupp

Samtal med vårdnadshavare

Vid upprepade tillfällen kontakt med vår förskolechef

- *Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal.*

Fylla i blanketten ”sammanställning över genomförda...” (se bilaga)

Rektor/förskolechef pratar med berörd personal

Samtal med barn, personal, vårdnadshavare och ledning.

- *Rutiner för dokumentation.*

Fylla i blanketten ”sammanställning över genomförda...” (se bilaga)

Ansvarsfördelning

Alla former av diskriminering och kränkande behandling ska:

- förebyggas
- upptäckas
- dokumenteras
- utredas
- åtgärdas
- följas upp

Rektor:

- ansvarar för att det förebyggande arbetet mot kränkande behandling genomförs, utvärderas och utvecklas
- samtalar med berörd personal om någon elev/barn/vuxen blivit kränkt
- **anmäler mot huvudman**
- anmäler till Arbetsmiljöverket händelser som orsakats av våld eller hot om våld eller som inneburit fara för hälsa eller liv.
- I förekommande fall har vi i grundskolan möjlighet att vidta disciplinära åtgärder då detta anses nödvändigt (*se skollagens 5 kap 6 §*).

All personal:

- ansvarar för att främjandet av likabehandling sker i den vardagliga verksamheten
- alla som misstänker eller får kännedom om att kränkande behandling förekommer ska:
 - ha samtal med de inblandade
 - meddela ansvarig lärare
 - skyndsamt informera vårdnadshavare
 - anmälan till skolledning
 - all personal ska följa den konsekvensbeskrivning skolan har för åtgärder

Utvärdering/analys av föregående års plan

Elever

- Husmodellen, trygghetsenkäter, samtal, kamratstödjare, förändrad organisation planerades redan under läsåret inför detta läsår. Trygghetsgrupp med möjlighet för alla elever att kontinuerligt få träffa skolledning.
- Sammanställning "Husmodellen" genomfördes för alla verksamheter utom grundsärskolan. Underlaget ska ligga till grund för varje verksamhets dokumentation kring kartläggning i upprättandet av likabehandlingsplanen för 2013.
- Rasttillsynen upplevs ibland som otillräcklig av elever.
- Brukarenkäter

Personal

- Revidering av planen genomförs av samtliga arbetslag inom alla verksamheter – dokumenteras och lämnas till skolledning för sammanställd dokumentation.
- Rastverksamheten genomförs under ansvar av fritidshem och projektanställd. Inköp av lekmaterial för denna verksamhet är genomförd. Detta material finns i väskor till olika elevgrupper – ansvariga är fritidspedagoger.
- Kontinuerlig inläsning av litteratur genomförs inför möte med trygghetsteam. Personalen har tillgång till nya allmänna råd "*Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*".
- Skolledning har genomgått fortbildning från förvaltningshåll kring upprättandet av plan
- Samsyn och samverkan vid incidenter måste hela tiden aktualiseras – åtgärder för läsåret har varit att lyfta aktuella elevärenden på trygghetsteamens möten. Detta gällande barn/elever som är i risk för utsatthet.

Vårdnadshavare

- **Brukarenkäter – vi får alldeles för låga svarsfrekvenser från vårdnadshavare trots specifika insatser med stöd vid genomförandet.**
- **Delaktighet genom lokala styrelsen för likabehandlingsplanen samt ordningsregler**

Ansvar för upprättande av plan

Här skriver vi vem som ansvarar för upprättandet av planen!

När den vara reviderad!

Hur ska planen kontinuerligt följas upp?

Upprättande av likabehandlingsplan och årlig plan för kränkande behandling

Likabehandlingsplanen kommer att presenteras för alla vårdnadshavare vid inskolning och vid föräldramöte under hösten. Ansvariga för detta är personal och skolledning.

Den årliga planen för kränkande behandling och likabehandlingsplan ska ses över senast den 31 oktober. Trygghetsteamet ansvarar för att detta blir gjort.

Planen följs kontinuerligt upp enligt fastställda möten med trygghetsgrupp och trygghetsteam – ansvar skolledning.

Uppföljning

Det sker genom observationer, reflektioner, enkätundersökningar, samtal och dokumentationer som diskuteras och följs upp på arbetslagsträffar och i trygghetsteamet. Tryggheten på skolan och förskolan skattats genom ”Husmodellen”, vilket ger oss en kartläggning över *var* eleverna känner sig otrygga.

Utvärdering

En gång om året revideras likabehandlingsplanen/kränkande behandling.

Utvärdering sker med elever genom enkäter och samtal samt kontinuerliga träffar i trygghetsgruppen. Vårdnadshavare gör utvärdering genom brukarenkäter årligen.

Lokala styrelsen deltar i utvärdering årligen.

Trygghetsteamet och skolutvecklingsgruppen är tillsammans med skolledningen ansvariga för att revideringen av planen därefter blir genomförd.

Trygghetsteamet:

Fritidshem: Christian Petersson
F-klass: Åsa Stavåker
Klass 1: Eva Maria Eriksson
Klass 2: Karin Turesson
Klass 3: Bengt Byström
Klass 4: Marianne Bjenning
Klass 5: Emma Isaksson, Dennis Kvarnström
Klass 6: Kristina Brunmarker Hiljanen
Särskola Katharina Olausson
Birka förskola: Bitte Johansson
Storängens förskola: Ivana Makdissi
5 års grupp: Kristina Nilsson
Rektor/fsk chef: Per Johansson
Bitr. rektor/fsk chef: Cecilia Larsson
Skolsköterska: Carina Hällström

Per Johansson rektor/förskolechef
Österängens utbildningsenhet